Banca Naţională a României - BNR - Regulament nr. .../2023 din ...

Regulamentul nr. …/2023 privind clasificarea creditelor şi constituirea, regularizarea şi utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit aplicabil instituțiilor de plată și instituțiilor emitente de monedă electronică, altele decât instituțiile financiare nebancare

Având în vedere prevederile art. 40 alin. (1) din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative, ale art. 38 alin. (1) din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică şi ale Planului de conturi prevăzut de Ordinul Băncii Naţionale a României nr. 6/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naţionale a României, al art. 243 alin. (1) din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative şi al art. 116 alin. (1) din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică,

Banca Naţională a României emite prezentul regulament.

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

Art. 1. - Prezentul regulament se aplică instituţiilor de plată, persoane juridice române, care acordă credite legate de serviciile de plată și instituţiilor emitente de monedă electronică, persoane juridice române, care acordă credite legate de serviciile de plată și care nu dețin și calitatea de instituție financiară nebancară înscrisă în Registrul general ținut de Banca Națională a României potrivit Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, şi reglementează:

a) clasificarea creditelor acordate debitorilor;

b) determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit aferent creditelor clasificate;

c) constituirea, regularizarea şi utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit.

Art. 2. - Expresiile de mai jos au următoarele semnificaţii:

a) instituţii de plată - entităţi definite potrivit art. 5 alin. (1) pct. 30 din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative;

b) instituţii emitente de monedă electronică - entităţi definite potrivit art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică;

c) împrumutători - instituţiile de plată şi instituţiile emitente de monedă electronică cărora li se aplică prezentul regulament;

d) debitor - entitate faţă de care împrumutătorul înregistrează expuneri din credite, inclusiv entitatea faţă de care împrumutătorul înregistrează numai expuneri care constituie debite potenţiale, cum sunt angajamentele de finanţare. Pentru scopurile prezentului regulament, instituţiile de credit şi Banca Naţională a României nu intră în categoria debitorilor împrumutătorului;

e) debitor, persoană fizică, expus la riscul valutar - debitor, persoană fizică, ce nu generează fluxuri de numerar nete pozitive în valuta de exprimare a creditului, care să permită rambursarea la termen a fiecărei rate de credit (principal şi dobândă). Fluxurile de numerar se ajustează în funcţie de gradul de certitudine şi de caracterul de permanenţă al acestora;

f) serviciul datoriei - numărul de zile de întârziere la plată faţă de data scadenţei datoriei;

g) iniţiere de proceduri de recuperare a creanţelor - una dintre următoarele măsuri:

g_1) darea de către instanţă a hotărârii de intrare în faliment a debitorului;

g_2) declanşarea unei proceduri de executare faţă de persoanele fizice sau juridice, pentru recuperarea creanţelor rezultate din creditele ce fac obiectul clasificării;

h) principal - sumele avansate de împrumutători debitorilor sub forma capitalului împrumutat, inclusiv cele care s-ar putea încadra în această categorie în cazul în care devin exigibile obligaţiile împrumutătorilor din angajamentele de finanţare asumate de aceştia;

i) credite – credite legate de serviciile de plată prevăzute la art. 22 alin. (1) din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative și art. 22 din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică. Acestea sunt prezentate la secţiunea I "Credite” din cadrul anexei nr. 1;

j) provizioane specifice de risc de credit - provizioanele care se constituie de împrumutători în scopul acoperirii unor pierderi potenţiale din credite, sistematizate din punctul de vedere al structurării în principal şi dobândă, precum şi al conturilor în care sunt evidenţiate. Acestea sunt prezentate la secţiunea a II-a "Provizioane" din cadrul anexei nr. 1;

Art. 3. - Împrumutătorii care nu conduc contabilitatea conform reglementărilor contabile emise de Banca Naţională a României vor avea în vedere conturile corespunzătoare cuprinse în planul de conturi prevăzut de reglementările

contabile aplicabile acestor entităţi, în care sunt înregistrate sume având natura economică a celor înscrise în conturile prevăzute în anexa nr. 1.

Art. 4. - **(1)** Normele interne ale împrumutătorilor, la care se face referire în prezentul regulament, se constituie ca un singur act normativ.

(2) Normele interne prevăzute la alin. (1) se aprobă la nivelul organelor statutare ale instituţiilor de plată care au ca activitate principală prestarea de servicii de plată şi ale instituţiilor emitente de monedă electronică care au ca activitate principală emiterea de monedă electronică. În cazul instituţiilor de plată şi al instituţiilor emitente de monedă electronică care nu au ca activitate principală prestarea de servicii de plată, respectiv emiterea de monedă electronică, normele interne prevăzute la alin. (1) vor fi însuşite de persoanele responsabile pentru conducerea şi administrarea activităţii de prestare de servicii de plată, în înţelesul art. 13 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative, respectiv de persoanele responsabile pentru conducerea şi administrarea activităţii de emitere de monedă electronică şi prestare de servicii de plată, în înţelesul art. 10 alin. (2) lit. b) coroborat cu art. 13 din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică.

CAPITOLUL II

Clasificarea creditelor şi determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit

Art. 5. - În scopul aplicării prevederilor prezentului capitol, împrumutătorii asigură îndeplinirea cerinţelor prevăzute în cap. IV "Cerinţe de natură informaţională".

Art. 6. - Împrumutătorii clasifică expunerile în următoarele categorii:

a) standard;

b) în observaţie;

c) substandard;

d) îndoielnic;

e) pierdere.

Art. 7. - Expunerile înregistrate de un împrumutător faţă de un anumit debitor se încadrează într-o singură categorie de clasificare, pe baza principiului declasării prin contaminare, respectiv prin luarea în considerare a celei mai slabe dintre categoriile individuale de clasificare.

Art. 8. - În scopul clasificării creditelor şi al determinării necesarului de provizioane specifice de risc de credit se parcurg următoarele etape:

1. clasificarea creditelor:

1.1. identificarea, din cadrul sumelor înregistrate în conturile de credite, a tuturor extraselor reprezentând expuneri din operaţiuni derulate cu un anumit debitor şi,

pentru fiecare dintre aceste expuneri, identificarea celorlalte atribute necesare pentru realizarea operaţiunii de clasificare/provizionare;

1.2. clasificarea acestor expuneri prin aplicarea simultană a următoarelor criterii:

a) serviciul datoriei;

b) iniţierea de proceduri de recuperare a creanţelor.

Corespondenţa dintre criterii şi categoriile de clasificare este prevăzută în tabelul nr. 1 din anexa nr. 2;

1.3. reclasificarea acestor expuneri într-o singură categorie, pe baza principiului declasării prin contaminare.

NOTĂ:

Pentru scopuri de optimizare, ultimele două etape pot fi integrate într-o singură etapă, care să asigure direct încadrarea globală a expunerilor respective, fără a se mai stabili categorii individuale de clasificare;

2. determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit prin aplicarea coeficientului de provizionare asupra expunerilor care fac obiectul constituirii de provizioane specifice de risc de credit; corespondenţa dintre categoriile de clasificare şi coeficienţii de provizionare este prevăzută în tabelul nr. 2 din anexa nr. 2;

3. reluarea etapelor 1 şi 2 pentru toţi ceilalţi debitori faţă de care împrumutătorul înregistrează expuneri din credite.

CAPITOLUL III

Constituirea, regularizarea şi utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit

Art. 9. - Constituirea de provizioane specifice de risc de credit se referă la crearea acestora şi se realizează prin includerea pe cheltuieli a sumei reprezentând nivelul necesarului de provizioane specifice de risc de credit.

Art. 10. - Regularizarea provizioanelor specifice de risc de credit se referă la modificarea nivelului existent al acestora, în vederea restabilirii egalităţii dintre nivelul existent şi cel al necesarului, şi se realizează prin includerea pe cheltuieli sau prin reluarea pe venituri a sumei reprezentând diferenţa dintre nivelul existent în sold al provizioanelor specifice de risc de credit şi nivelul necesarului.

Art. 11. - Utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit se referă la anularea provizioanelor specifice de risc de credit şi se realizează prin reluarea pe venituri a sumei reprezentând nivelul existent în sold al provizioanelor specifice de risc de credit aferente creditelor pentru care este îndeplinită una dintre următoarele condiţii:

a) au fost epuizate posibilităţile legale de recuperare ori s-a împlinit termenul de prescripţie;

b) au fost transferate drepturile contractuale aferente respectivului credit.

Art. 12. - Împrumutătorii constituie şi/sau regularizează lunar provizioanele specifice de risc de credit aferente creditelor evidenţiate în sold la finele lunii respective, prin includerea pe cheltuieli şi/sau prin reluarea pe venituri, indiferent de rezultatul financiar înregistrat al perioadei.

Art. 13. - Împrumutătorii constituie, regularizează şi utilizează provizioanele specifice de risc de credit, utilizând moneda de exprimare a creditelor pe care le corectează.

CAPITOLUL IV
Cerinţe de natură informaţională

Art. 14. - În scopul aplicării prezentului regulament, împrumutătorii trebuie să dispună de metode adecvate de organizare a informaţiei şi de proceduri care să asigure îndeplinirea cerinţelor legate de clasificarea creditelor şi determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit, precum şi de constituirea/regularizarea/utilizarea acestora. În particular, printre cerinţele a căror îndeplinire trebuie asigurată de metodele şi procedurile menţionate, împrumutătorii trebuie să aibă în vedere şi următoarele cerinţe:

a) identificarea, din cadrul sumelor înregistrate în conturile de credite care se regăsesc în bilanţ şi în afara bilanţului, a tuturor extraselor aferente unei anumite operaţiuni şi, pentru fiecare dintre aceste extrase, stabilirea/ataşarea tuturor atributelor necesare pentru realizarea operaţiunii de clasificare/provizionare;

b) identificarea tuturor operaţiunilor, reprezentând credite, desfăşurate cu un anumit debitor;

c) identificarea tuturor debitorilor faţă de care împrumutătorul înregistrează expuneri din credite;

d) realizarea şi păstrarea corespondenţei dintre extrasele din conturile de provizioane specifice de risc şi extrasele aferente operaţiunilor de credit pentru care acestea au fost constituite.

Art. 15. - Împrumutătorii au obligaţia să dispună de metode adecvate de organizare şi păstrare a informaţiei, precum şi de proceduri care să permită verificarea datelor primare şi a modului în care acestea au fost prelucrate în scopul clasificării creditelor şi al determinării necesarului de provizioane specifice de risc de credit, precum şi în scopul constituirii/regularizării/utilizării acestora, pentru fiecare închidere contabilă.

CAPITOLUL V
Cerinţe de raportare

Art. 16. - **(1)** Fără a aduce atingere prevederilor alin. (3), fiecare categorie de împrumutători raportează Băncii Naţionale a României, trimestrial, situaţia privind clasificarea expunerilor din credite şi necesarul de provizioane specifice de risc de credit aferent acestora.

(2) Forma şi conţinutul formularului de raportare, precum şi modalităţile de transmitere a situaţiei menţionate la alin. (1) se stabilesc prin ordin emis de Banca Naţională a României.
(3) La solicitarea Băncii Naţionale a României, împrumutătorii raportează orice alte informaţii şi documente necesare Băncii Naţionale a României pentru realizarea supravegherii aplicării prezentului regulament, în forma şi termenele precizate în solicitare.

CAPITOLUL VI
Sancțiuni

Art. 17. - În cazul nerespectării dispozițiilor prezentului regulament, devin incidente dispozițiile art. 74 - 83 din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative, respectiv dispozițiile art. 72-80 din Legea nr. 210/2019 privind activitatea de emitere de monedă electronică.

CAPITOLUL VII
Dispoziţii finale

Art. 18. - **(1)** Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I și se aplică începând cu raportarea trimestrială întocmită pentru data de raportare 31.03.2023.
(2) La data intrării în vigoare a prezentului regulament se abrogă Regulamentul BNR nr. 5/2012 privind clasificarea creditelor şi constituirea, regularizarea şi utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit aplicabil entităţilor supravegheate de Banca Naţională a României, altele decât instituţiile de credit, publicat în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 179 din 20 martie 2012.

Art. 19. - Anexele nr. 1 și nr. 2 fac parte integrantă din prezentul regulament.

Preşedintele Consiliului de administraţie al Băncii Naţionale a României,

Mugur Constantin Isărescu

ANEXA Nr. 1

Secţiunea I - Credite

1. credite pentru care nu se constituie provizioane specifice de risc de credit

903 - Angajamente în favoarea clientelei

981 - Angajamente îndoielnice (extras)

2. credite pentru care se constituie provizioane specifice de risc de credit

2.1. principal

2091 - Credite acordate clientelei

2311 - Credite de pe o zi pe alta acordate instituţiilor financiare

2312 - Credite la termen acordate instituţiilor financiare

2511 - Conturi de plăţi (solduri debitoare)

2611 - Valori de recuperat (extras)

2811 - Creanţe restante (extras)

2821 - Creanţe îndoielnice (extras)

2.2. dobândă

2097 - Creanţe ataşate

2317 - Creanţe ataşate

25171 - Creanţe ataşate

2617 - Creanţe ataşate (extras)

2812 - Dobânzi restante (extras)

2817 - Creanţe ataşate (extras)

2822 - Dobânzi îndoielnice (extras)

2827 - Creanţe ataşate (extras)

Secţiunea a II-a - Provizioane

1. aferente principalului

2911 - Ajustări pentru deprecierea creditelor, creanțelor și a altor active (extras)

2. aferente dobânzii

2912 - Ajustări pentru deprecierea dobânzilor (extras)

ANEXA Nr. 2

Tabelul nr. 1 - Criterii de încadrare pe categorii de clasificare pentru expunerile din credite, înregistrate de împrumutători faţă de debitori

Serviciul datoriei	Iniţierea de proceduri de recuperare a creanţelor	
	Nu s-au iniţiat proceduri de recuperare a creanţelor	S-au iniţiat proceduri de recuperare a creanţelor
0-15 zile	standard	pierdere
16-30 de zile	în observaţie	pierdere
31-60 de zile	substandard	pierdere
61-90 de zile	îndoielnic	pierdere
minimum 91 de zile	pierdere	pierdere

Tabelul nr. 2 - Coeficienţi de provizionare aferenţi categoriilor de clasificare

Categorii de clasificare a creditelor legate de servicii de plată	Coeficienţi de provizionare	
	Credite înregistrate în valută sau indexate la cursul unei valute, acordate debitorilor, persoane fizice, expuşi la riscul valutar	Credite *) [*) altele decât cele din coloana precedentă]
Standard	0,07	0
În observaţie	0,08	0,05
Substandard	0,23	0,2
Îndoielnic	0,53	0,5
Pierdere	1	1